

DEVLET ADAMI HAZRETİ ALİ'NİN YÖNETİM VE ADALET ANLAYIŞI

(The Administration And Justice Comprehension
Of The Statesman Hz. Ali)

Yrd. Doç. Dr. Ali Fuat GÖKÇE*

ÖZET

İslamiyet'te devlet Hz. Muhammed (s.a.v) döneminde ilk biatlarla birlikte kurulmuştur. İslam devletinin esası Kuran-ı Kerime göre şekillenmiştir. Hz. Ali'nin, Hz. Muhammed'in (s.a.v) amcasının oğlu olması, onun yanında büyümesi ve Hz. Peygamber'in eğitiminden geçmesi kendisini farklı bir konuma getirmiş, siyasî, sosyal ve kültürel tarihin ön sıralarına taşımıştır. Hz. Muhammed ve sonrasında selefleri döneminde Hz. Ali'nin düşünceleri ve davranışları onun adalet duygusunu ön plana çıkarmıştır. Hz. Muhammed'in (s.a.v) döneminde ortaya çıkan sorunlar Hz. Ali tarafından çözümlenmiştir. Hz. Ali, Hz. Peygamber'in gerek hayatında, gerekse vefatından sonra ortaya çıkan bir kısım problemlerin fikhi çözümlerine dair içtihatlarında isabet kaydetmiştir. Onun ortaya koyduğu çözümler, döneminin sahabeleri tarafından kabul edilmiş, bundan sonra bütün âlimlerin önemli bir bilgi kaynağı olmuştur.

Hz. Ali kendisinden önceki halifeler döneminde adil tutum ve davranışları ile ideal devlet adamı olduğunu göstermiştir. Halifelik döneminde ise bu özellikleri devlet idaresinde uygulamaya yansımıştır. Adil davranma, adaletli olma bir devlet adamında ve yöneticide olması gereken nitelikler arasında önemli bir yer tutmaktadır. Adaletin olmadığı bir yerde dedikodunun olacağı ve dedikodunun olduğu yerde ise kargaşa ve düzensizliğin olacağı muhakkaktır. Bu çalışmanın amacı; devlet adamı olarak Hz. Ali'nin yönetimde adaletle verdiği önemi ve uygulamalarını örneklerle bir bütün halinde ortaya çıkarmaktır. Bu doğrultuda Kuran-ı Kerim başta olmak üzere hadisler ve Hz. Ali ile ilgili bilimsel yayınlar incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hz. Ali, Adalet, Devlet,

* Gaziantep Üniversitesi, info@alifuatgokce.com